

Urząd Miasta Lublin

Sekretarz Miasta Lublin

Plac Króla Władysława Łokietka 1, 20-109 Lublin, tel.: +48 81 466 2010, fax: +48 81 466 2011
e-mail: sekretarz@lublin.eu, ePUAP: /UMLublin/skrytka, www.um.lublin.eu

ISO 9001:2008
FS 583555

OR-ZU-II.0003.1.192.2015

Lublin, 20 października 2015 r.

Pan

Marcin Nowak

Radny Rady Miasta Lublin

za pośrednictwem

Pana

Piotra Kowalczyka

Przewodniczącego Rady Miasta Lublin

Dotyczy sprawy: BRM-II.0003.1.194.2015

Odpowiadając na interpelację Pana Radnego z dnia 5 października 2015 r. dotyczącą pomocy osobom niemogącym samodzielnie poruszać się w głosowaniu podczas wyborów parlamentarnych w dniu 25 października 2015 r. proszę przyjąć poniższe informacje.

Prezydent Miasta Lublin docenia troskę Pana Radnego o sprawy niepełnosprawnych wyborców w Lublinie i pragnie zapewnić, że kwestia możliwości oddania głosów przez wyborców mających trudności z poruszaniem się znajdowała się zawsze w centrum uwagi przy organizowaniu wyborów i referendum, zarówno w tym roku, jak i w poprzednich latach.

W Lublinie podjęto szereg działań zmierzających do tego aby osoby niepełnosprawne mogły efektywnie i w pełni uczestniczyć w życiu politycznym i publicznym, na zasadzie równości z innymi osobami a tryb głosowania oraz stosowane w związku z nim urządzenia i materiały były odpowiednie, dostępne i łatwe do zrozumienia i zastosowania.

W pierwszym rzędzie należy wskazać, że ponad połowę spośród wszystkich lokali wyborczych w Lublinie, przystosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych. Lokale te znajdują się na parterze budynku, bez barier architektonicznych albo są wyposażone w podjazdy lub inne urządzenia umożliwiające samodzielne dotarcie do niego wyborcom niepełnosprawnym. Co najmniej jedne drzwi prowadzące do lokalu umożliwiają dogodne warunki ruchu wyborcom niepełnosprawnym. Lokale przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych umożliwiają dogodne warunki ruchu wyborcom niepełnosprawnym a także zapewniają dodatkowe oświetlenie.

Wyborcom z niepełnosprawnością przysługuje prawo wyboru komisji obwodowej, w której chcą zagłosować. W tym celu należy złożyć w Urzędzie Miasta Lublin wniosek o dopisanie do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania

spośród obwodów, w których lokal wyborczy jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Informacje, gdzie w Lublinie znajdują się takie lokale, są udostępniane wyborcom z niepełnosprawnością na bieżąco telefonicznie, a także elektronicznie w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce >>Wybory do Sejmu i Senatu>>Numery, granice i siedziby obwodowych komisji wyborczych oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin.

Urząd Miasta Lublin oferuje również pomoc w dotarciu do lokali wyborczych. Na przestrzeni kilku ostatnich lat, w których odbywały się wybory i referenda wyborcy niepełnosprawni i osoby starsze, mające trudności w poruszaniu się, mogły skorzystać z bezpłatnego transportu do lokali wyborczych. Taką samą pomoc Urząd Miasta Lublin oferuje również w trakcie zbliżających się wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej - w dniu wyborów parlamentarnych w godz. 8.00 – 20.00 każda osoba niepełnosprawna, starsza, mająca trudności w poruszaniu się, która wyrazi taką wolę, będzie mogła skorzystać z bezpłatnego transportu z miejsca zamieszkania do lokalu wyborczego i z lokalu wyborczego do miejsca zamieszkania. W celu zamówienia transportu należy kontaktować się telefonicznie z Miejskim Biurem ds. wyborów w dniu głosowania, tj. 25 października 2015 r.

Informacje o możliwości skorzystania z bezpłatnego transportu znajdują się w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Wybory do Sejmu i Senatu>>Transport do lokali wyborczych a także są publikowane na łamach prasy lokalnej, tj. Kuriera Lubelskiego, Dziennika Wschodniego i Gazety Wyborczej, codziennie od dnia 16 do 23 października 2015 r.

Ponadto wyborcy niepełnosprawnemu, na jego prośbę, może pomagać w głosowaniu w lokalu wyborczym inna osoba, w tym także niepełnoletnia. Należy jednak pamiętać, że pomoc ta może mieć tylko techniczny charakter; nie może ona polegać na sugerowaniu wyborcy sposobu głosowania lub na głosowaniu w zastępstwie tego wyborcy. Dopuszczalne jest, aby na życzenie wyborcy niepełnosprawnego w pomieszczeniu za zasłoną przebywała osoba udzielająca pomocy. Osobą tą nie może być członek komisji ani mąż zaufania. Natomiast komisja jest obowiązana, na prośbę wyborcy niepełnosprawnego, do przekazania ustnie treści obwieszczeń wyborczych w zakresie informacji o komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz o zarejestrowanych listach kandydatów na posłów i kandydatach na senatora.

Kolejnym udogodnieniem dla wyborców niepełnosprawnych czy starszych jest możliwość głosowania przez pełnomocnika. W polskim prawie wyborczym od kilku lat funkcjonuje instytucja głosowania przez pełnomocnika, w której ustawodawca czyni odstępstwo od zasady głosowania osobistego. Osoby z orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności oraz wyborcy powyżej 75. roku życia mogą upoważnić zaufaną osobę do oddania głosu w jej imieniu. Taka osoba nazywana jest pełnomocnikiem. Pełnomocnik głosuje osobiście w lokalu wyborczym, ale nie w imieniu własnym, tylko innego wyborcy.

W tym celu uprawniony wyborca powinien złożyć w Urzędzie Miasta Lublin wniosek o sporządzenie pełnomocnictwa. Wniosek składa się na urzędowym formularzu, który jest udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej (w BIP znajdują się również informacje dotyczące zasad i sposobu udzielania pełnomocnictwa do głosowania). Przepisy tego nie precyzują, ale praktyka pokazuje, że wniosek nie musi być składany przez wyborcę osobiście w Urzędzie Miasta Lublin, ale może być np. wysłany pocztą

czy faksem i może być dostarczony do Urzędu przez inną osobę niż sam wnioskodawca.

Wniosek musi być podpisany przez wnoszącego o sporządzenie aktu pełnomocnictwa lub przez osobę mającą być pełnomocnikiem, w przypadku gdy wnioskujący nie może lub nie umie podpisać wniosku. W takiej sytuacji wolę udzielenia pełnomocnictwa przez wyborcę niemogącego lub nieumiejącego złożyć podpisu stwierdza przez złożenie własnego podpisu upoważniony pracownik Urzędu Miasta Lublin, o ile wola wyborcy została potwierdzona w sposób niebudzący wątpliwości.

Pełnomocnictwo jest udzielane przed pracownikiem Urzędu Miasta, który ma czuwać nad prawidłowością całej procedury. Wnioskodawca nie musi jednak fatygować się do urzędu. Akt pełnomocnictwa do głosowania jest bowiem sporządzany w miejscu zamieszkania wyborcy udzielającego pełnomocnictwa do głosowania lub w innym miejscu na obszarze gminy, jeżeli wyborca zwróci się o to we wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa.

Złożenie wniosku oraz sporządzenie aktu pełnomocnictwa nie wymaga wnoszenia jakichkolwiek opłat urzędowych. Również pełnomocnik nie może pobierać jakiegokolwiek wynagrodzenia za „usługę” głosowania w imieniu mocodawcy.

Instytucja głosowania korespondencyjnego w kraju przez osoby niepełnosprawne jest kolejną, po głosowaniu przez pełnomocnika, instytucją prawa wyborczego, która na przestrzeni kilku ostatnich lat stworzyła tej kategorii wyborców realne możliwości uczestniczenia w życiu publicznym.

Wyborca posiadający orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo równoznaczne orzeczenie organu rentowego (bez względu na datę jego wydania) może głosować korespondencyjnie. Skorzystanie z tej formy głosowania wymaga zgłoszenia przez uprawnionego wyborcę do Urzędu Miasta Lublin zamiaru głosowania korespondencyjnego. Zgłoszenie może być dokonane ustnie, pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej (nie jest wymagane posiadanie profilu zaufanego lub kwalifikowanego podpisu elektronicznego). Zgłoszenie może być zatem dokonane również za pośrednictwem poczty elektronicznej (e-mail).

Powinno ono zawierać nazwisko i imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL wyborcy, oznaczenie wyborów, których dotyczy zgłoszenie, a także wskazanie adresu, na który ma być wysłany pakiet wyborczy, albo deklarację osobistego odbioru pakietu wyborczego w urzędzie gminy oraz oświadczenie o wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców w danej gminie.

W zgłoszeniu wyborca może zażądać przesłania mu wraz z pakietem wyborczym nakładki na kartę (lub karty) do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a.

Wyborca zostanie skreślony ze spisu w obwodzie właściwym dla miejsca stałego zamieszkania i ujęty w spisie wyborców w obwodzie głosowania właściwym dla obwodowej komisji wyborczej, wyznaczonej dla celów głosowania korespondencyjnego na terenie gminy, w której stale zamieszkuje.

Wyborca, nie później niż 7 dni przed dniem wyborów, otrzyma z Urzędu Miasta Lublin pakiet wyborczy, który zostanie doręczony wyłącznie do rąk własnych wyborcy, po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość i pisemnym pokwitowaniu odbioru. Jeżeli wyborca we wniosku zadeklarował osobisty odbiór pakietu wyborczego, pakiet ten we wskazanym terminie będzie możliwy do odebrania w Urzędzie Miasta Lublin (w godzinach pracy urzędu). Jeżeli wyborca nie może potwierdzić odbioru,

doręczający sam stwierdzi datę doręczenia oraz wskaże odbierającego i przyczynę braku jego podpisu.

Wszystkie informacje dotyczące możliwości oraz zasad głosowania korespondencyjnego znajdują się w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce >>Wybory do Sejmu i Senatu>>Głosowanie korespondencyjne a także na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin.

W tym miejscu należy wskazać, że Urząd Miasta Lublin zapewnia wyborcom niepełnosprawnym dostęp do informacji dotyczących wyborów, w tym informacji o ich szczególnych uprawnieniach (ułatwieniach przysługujących wyborcom niepełnosprawnym). Prawo do informacji ma każdy wyborca niepełnosprawny, wpisany do rejestru wyborców w danej gminie i obejmuje ono: prawo do uzyskiwania informacji o: właściwym dla siebie obwodzie głosowania, lokalach obwodowych komisji wyborczych znajdujących się najbliżej miejsca zamieszkania wyborcy, w tym o lokalach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, warunkach dopisania wyborcy do spisu wyborców w wybranym obwodzie głosowania, terminie wyborów oraz godzinach głosowania, komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz zarejestrowanych listach kandydatów na posłów i kandydatach na senatora, a także o warunkach oraz formach głosowania.

Informacje, o których mowa wyżej, są podawane do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie. Informacje te są także przekazywane przez Urząd Miasta Lublin wyborcy niepełnosprawnemu, na jego wniosek, telefonicznie lub w drukowanych materiałach informacyjnych, w tym w formie elektronicznej. Wniosek może być złożony w dowolnej formie (na piśmie, ustnie, drogą telefoniczną lub elektroniczną); jedynym elementem obowiązkowym wniosku jest to, aby wnioskodawca podał nazwisko i imię (imiona) oraz adres stałego zamieszkania.

Podsumowując pragnę wyrazić przekonanie, że wyżej wymienione działania i instytucje prawa wyborczego przyczynią się do urzeczywistnienia zasady równych szans dla osób niepełnosprawnych w sferze obywatelskiej i politycznej oraz że osoby niepełnosprawne będą mogły dzięki temu efektywnie i w pełni uczestniczyć w życiu politycznym i publicznym, na zasadzie równości z innymi osobami, bezpośrednio lub za pośrednictwem swobodnie wybranych przedstawicieli, włączając w to prawo i możliwość korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego.

Sekretarz Miasta Lublin

Andrzej Wojewódzki